

Byrådets sak

Byrådets sak nr.: 6/2012
Vedtaksdato: 18.04.2012

Vår ref. (saksnr.): 201200670-6
Arkivkode: 482

FORSLAG TIL FORSKRIFT OM RAMMEPLAN FOR NY FØRSKOLELÆRERUTDANNING - OSLO KOMMUNES HØRINGSUTTALELSE

Saksfremstilling:

Kunnskapsdepartementet sendte 01.02.2012 på høring rammeplanutvalgets forslag til ny rammeplan for førskolelærerutdanningen. Rammeplanen har forskriftsform.

Med bakgrunn i NOKUTS evaluering av norsk førskolelærerutdanning i 2010 og innføringen av Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for høyere utdanning, nedsatte Kunnskapsdepartementet rammeplanutvalget. Utvalgets mandat sier blant annet at rammeplanen (heretter omtalt som forskriften) skal bidra til en enhetlig nasjonal oppbygging av utdanningen.

Parallelt med at forskriften fastsettes vil departementet utforme merknader til denne, som vil tydeliggjøre viktige perspektiver som av ulike årsaker ikke kan utdypes i forskriftsteksten. Pedagogikkfagets rolle og ledelsesperspektivet i utdanningen nevnes som eksempler på temaer som vil bli utdypet i merknadene.

Kunnskapsdepartementet skriver i sitt høringsbrev at ”[M]ålet for ny førskolelærerutdanning er en integrert, profesjonsrettet og forskningsbasert utdanning som er attraktiv, innovativ og krevende og som har høy kvalitet. Utdanningen skal svare på barnehagens behov for god og grunnleggende kompetanse og danne et godt grunnlag for videre kompetanseutvikling i yrkesutøvelsen, eventuelt også for videre studier på høyere gradsnivå.”

Departementet har bedt høringsinstansene spesielt å vurdere utdanningens formål og læringsutbyttebeskrivelser, henholdsvis formulert i § 1 og § 2, samt skifte av navn fra førskolelærerutdanning til barnehagelærerutdanning.

Departementet har satt høringsfristen til 13.04.2012, men vi har fått høringsfrist utsatt til 18.04.2012.

Forslag til ny rammeplan for førskolelærerutdanning er sendt på høring til alle Oslos bydeler. Bydelenes innspill er innarbeidet i foreliggende høringsuttalelse.

Vedtakskompetanse:

Høringsuttalelsen avgis av byråden for kunnskap og utdanning etter delegert fullmakt, jf. bystyrets vedtak av 30.05.2001, sak 218 og byrådets vedtak av 03.07.2001 sak 1360 om behandling av høringsuttalelser fra Oslo kommune.

Vedtak:

Oslo kommune avgir følgende høringsuttalelse til Rammepanutvalgets forslag til forskrift:

Generelle kommentarer til forskriften

Oslo kommune mener ny forskrift bør presisere viktigheten av at førskolelærerutdanningen er endringsdyktig i forhold til samfunnsutviklingen generelt. Barnehagens overordnede oppgaver skal svare på de forventninger og behov som stilles fra foresatte og samfunnet for øvrig og det bør fremkomme klarere at barnehagen er en del av det helhetlige utdanningsløpet.

De siste årene har barnehagesektoren endret seg blant annet som følge av det økte antallet småbarn som nå går i barnehage, parallelt med et økt fokus på barnehagens ansvar for å forberede særlig de eldste barna til skolegang. Oslo kommune mener dette er endringer nåværende førskolelærerutdanning ikke i tilstrekkelig grad har tatt inn over seg. I de nasjonale retningslinjer til barnehagelærerutdanningen står det under avsnitt om læringsutbytte for kunnskapsområdet barns utvikling, lek og læring, at kandidaten skal ha ”kunnskap om barns væremåter, omsorgs-, leke- og læringsbehov særlig knyttet til de yngste barna i barnehagen og til overgangen barnehage/skole”. Oslo mener dette bør omtales også i forskriften, for å tydeliggjøre at det å jobbe mot enten de yngste eller de eldste barna krever ulik tilnærming.

I forlengelsen av ovennevnte mener Oslo at forskriften under § 2 *Læringsutbytte*, i beskrivelsen av kandidatens ferdigheter bør ha et kulepunkt som omhandler forberedelse til skolegang. I prosjekt Oslo-barnehagen jobber Oslo kommune for å styrke barnehagens ansvar for å forberede barna til skolegang. En slik ansvarliggjøring krever at de ansatte i barnehagen jobber systematisk med å foreberede barna på de læringskrav som møter dem i skolen, særlig knyttet til barnas norskferdigheter. De ansatte i barnehagen bør også være bevisst på hvilken styring, pedagogikk og ulike arbeidsformer som ligger til grunn for skolens virksomhet. Det er i denne sammenheng viktig at førskolelærere blant annet gjøres kjent med skolens bruk av kartleggingsverktøy og skolens oppfølging av barn med lærevansker.

Det står under forskriftens § I. *Virkeområde og formål* at utdanningen skal forholde seg til barnehageloven. Oslo kommune ser det som sannsynlig at det vil komme endringer i barnehageloven etter Øie-utvalgets innstilling i NOU 2012:1 *Til barnas beste*. Dersom Øie-utvalgets forslag vedtas bør en ny førskolelærerutdanning endres for bedre å kunne svare på lovens nye krav og forventninger til barnehagen.

Oslo kommune mener 15 studiepoeng er lite for å kunne dekke kandidatenes behov for kompetanse innen ledelse, og mener dette enten bør gis større andel studiepoeng eller at ledelsesperspektivet integreres tydelig også gjennom de andre kunnskapsområdene. Mange som utdanner seg til førskolelærere vil arbeide som pedagogiske ledere, med ansvar for organisering av hverdagen, samarbeid med andre instanser, rapporteringer og informasjon til foresatte. Det er viktig at kandidatene gis solid kompetanse også for å utøve disse sidene ved yrket.

Oslo kommune er bekymret for hvordan pedagogikkfaget ivaretas i forslaget til ny rammeplan. Ved kun å innlemme pedagogikk som en del av de andre kunnskapsområdene åpner den nye

rammeplanen for at hver enkelt utdanningsinstitusjon kan avgjøre hvor mye pedagogikk som skal inngå i hvert kunnskapsområde. Dette kan føre til store forskjeller mellom de ulike utdanningsinstitusjonene, det vanskeliggjør mulighetene for vurdering av studentene i pedagogikk og det kan være problematisk når elever søker seg videre til masterutdanninger som har et bestemt antall studiepoeng i pedagogikk som inntakskrav. At dette åpner for stor grad av valgfrihet mellom utdanningsinstitusjonene er uheldig med tanke på regjeringens mål om at rammeplanen skal bidra til en enhetlig nasjonal oppbygging av utdanningen.

Angående skifte av navn fra førskolelærer til barnehagelærer mener Oslo kommune at betegnelsen førskolelærer med fordel kan videreføres, da dette tydeliggjør at kandidaten skal arbeide innenfor en sektor som er en del av hele utdanningsløpet.

Kommentarer til enkelte paragrafer i forskriften:

§1 Virkeområde og formål, 4. avsnitt lyder: *”Forskriften skal sikre at utdanningen gir solid faglig, didaktisk og sosial kompetanse samt evne til yrkesetisk refleksjon i pedagogisk arbeid med barn i barnehagen.”* og § 2 Læringsutbytte, andre kulepunkt under kandidatens kunnskaper lyder: *”Har bred kunnskap i barnehagens fagområder, om tilrettelegging av pedagogisk arbeid og barns læringsprosesser, og om danning gjennom omsorg, lek og læring.”*

Oslo kommune mener begge disse avsnittene også bør omtale kompetanse og kunnskap knyttet til ledelse.

§ 2 Læringsutbytte, første kulepunkt under kandidatens kunnskaper lyder: *”Har kunnskap om den norske barnehagens egenart, historie, samfunnsmandat, lovgrunnlag og styringsdokumenter.”*

Oslo kommune mener formuleringen ”barnehagens egenart” bør strykes fra dette punktet, da det er uklart hva som menes med begrepet egenart.

§ 2 Læringsutbytte, andre kulepunkt under kandidatens ferdigheter lyder: *”Kan vurdere, stimulere og støtte ulike barns språklige, sosiale, emosjonelle, fysiske og matematiske utvikling.”*

Oslo kommune mener barns kreative utvikling også bør nevnes under dette punktet.

§ 2 Læringsutbytte, sjettede kulepunkt under kandidatens ferdigheter lyder: *”Kan identifisere særskilte behov hos enkeltbarn og på bakgrunn av faglige vurderinger iverksette tiltak.”*

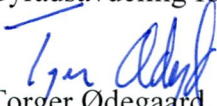
Oslo kommune mener kulepunktet bør endres til *”Kan ved hjelp av systematisk bruk av kartleggingsverktøy og faglige vurderinger identifisere særskilte behov hos enkeltbarn, iverksette tiltak og sikre oppfølging av resultater knyttet til barnas utvikling.”*

§ 2 Læringsutbytte, tredje kulepunkt under kandidatens generelle kompetanse lyder: *”Kan formidle sentralt fagstoff muntlig og skriftlig og mestrer norsk på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng.”*

Oslo kommune mener det bør presiseres i forskriften hva som menes med å mestre norsk på en kvalifisert måte i profesjonssammenheng. Oslo kommune er opptatt av at de ansatte i barnehagen

skal være gode språkmodeller for barna. Det er usikkert om dette vil tilfredstilles ved kravet som settes til norsk i forslag til ny forskrift. Formuleringen fra nasjonale retningslinjer om at kandidaten skal være en ”*bevisst språklig rollemodell og en samtalepartner som fremmer utvikling og læring [...]*” kan med fordel tas med i forskriften.

Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning

Torger Ødegaard